

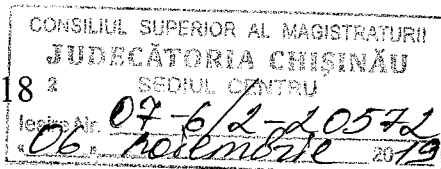

mun.Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Stefan cel Mare si Sfant, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

06.11.2019

nr. dos. 2-2302/18

Curtea Constituțională a R.Moldova
mun.Chișinău
str.Alexandru Lăpușeanu, 28

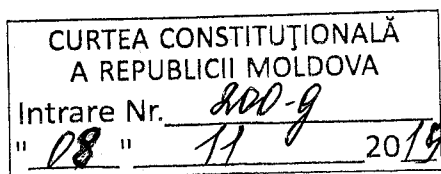
Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Vă expediază în adresa D-Voastră cererea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de avocatul Coban Igor, în interesele pârâtului Dima Gigel-Doru, în dosarul civil ce se află în examinare nr.2-2302/18 la cererea de chemare în judecată depusă de Dima Natalia împotriva lui Dima Gigel-Doru cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și la acțiunea reconvențională a lui Dima Gigel-Doru împotriva Nataliei Dima cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, în vederea declarării neconstituționale a art.260 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă al R.Moldova, sub aspectul omisiunii reglementării temeiurilor de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din art.16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr.1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru R.Moldova din 01.07.1998.

- Anexă:
- Cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în ordinea art.12¹ CPC;
 - Sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate;
 - Copia cererii de chemare în judecată depusă de Natalia Dima împotriva lui Dima Gigel-Doru cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor;
 - Copia cererii ce înapoiere a copilului adresată Ministerului Familiei și Protecției Sociale din R.Moldova de către Dima Gigel-Doru;
 - Copia cererii de chemare în judecată depusă de Dima Gigel-Doru împotriva Nataliei Dima cu privire la constatarea reținerii ilegale a copilului minor și dispunerea înapoierii acestuia în România;
 - Cerere de apel
 - Cerere de suspendare a procesului

(în total 32 file).

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)

I.Dutca

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1) **Nume:** Dima;

2) **Prenume:** Gigel-Doru;

3) **Adresa:** str. Bârca nr. 30, bl. M103, sc. 1, et. 4, ap. 22, mun. București, sector 5, România;

4) **Telefon:** +40731492136.

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

1. Obiectul prezentei sesizări este art. 260, alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, **sub aspectul omisiunii reglementării temeiului de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din articolul 16** din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998.

Potrivit căruia, după ce vor fi fost informate despre deplasarea ilicită a unui copil sau despre neînapoierea sa în înțelesul art. 3, autoritățile judiciare sau administrative ale statului contractant unde copilul a fost deplasat sau reținut **nu vor mai putea statua asupra fondului dreptului privind încredințarea până când nu se va stabili că nu se află întrunite condițiile prezentei convenții pentru înapoierea copilului** sau până când o perioadă rezonabilă nu se va fi scurs fără ca o cerere pentru aplicarea convenției să se fi făcut.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

1. În fapt, la data de 21.06.2014 în mun. București, Sector 5, România a fost încheiată căsătoria dintre autorul sesizării Dima Gigel-Doru, cetățean român, și Dima Natalia, cetățeană a României și a Republicii Moldova confirmată prin Actul de căsătorie nr. 470 din 21.06.2014 eliberat de Primăria Sectorului 5, mun. București, România la aceeași dată.
2. Din căsătoria acestora a rezultat copilul minor Dima David-Matei, cetățean român, în vârstă de 5 ani, CNP 5140908410105, născut la data de 08.09.2014 fapt confirmat prin Certificatul de naștere Seria NY, Nr. 190127 din 10.09.2014 eliberat de Consiliul local al Sectorului 1, mun. București, România.
3. Până în august 2018, aceștia duceau o gospodărie comună în România, mun. București, Sector 5, str. Bârca nr. 30, bl. M103, sc. 1, et. 4, ap. 22, având reședința comună obișnuită la adresa indicată și preocupându-se împreună de creșterea, îngrijirea și educarea copilului minor al acestora.
4. Astfel, încât, copilul minor Dima David-Matei **are o legătură strânsă cu locul de reședință obișnuită**, și anume **România, mun. București, Sector 5, str. Bârca nr. 30, bl. M103, sc. 1, et. 4, ap. 22**, acolo unde a locuit împreună cu părinții săi până în august 2018.
5. La data de 28.07.2018, autorul sesizării împreună cu soția sa, Dima Natalia, și copilul minor al acestora, Dima David-Matei, au plecat în vacanță din reședința obișnuită a acestora (**România, mun. București, Sector 5, str. Bârca nr. 30, bl. M103, sc. 1, et. 4, ap. 22**) cu destinația Chișinău, Republica Moldova (țara de origine a soției), plănuiind un sejur de 7-10 zile, după care urmau să se întoarcă în București, pentru a-și continua vacanța într-o altă destinație.
6. La data de 11.08.2018, soția autorului sesizării i-a comunicat acestuia expres că **refuză să se întoarcă în România și că reține copilul minor cu ea pe teritoriul Republicii Moldova**.
7. La insistența acestuia de a-și convinge soția în vederea întoarcerii împreună cu copilul lor minor în România, țara lor de reședință comună obișnuită, aceasta a declanșat un scandal, violențe verbale și amenințări cu intervenția Poliției locale. Autorul sesizării fiind nevoit să se întoarcă de unul singur în România. Ulterior, la nenumăratele încercări în formă scrisă și telefonice de a o convinge pe Dima Natalia să se întoarcă în România împreună cu copilul lor minor, aceasta a refuzat, spunându-i că **nu își mai vedea copilul în România și că acesta va rămâne cu ea în Chișinău**.
8. La data de 21.09.2018, Dima Natalia a înaintat împotriva lui Dima Gigel-Doru acțiunea privind desfacerea căsătoriei (încheiată în România la data de 21.06.2014), **stabilirea**

domiciliului copilului minor (Dima David-Matei născut la data de 08.09.2014 – cetățean român) și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor – cauza civilă nr. 12-2-63280-25092018, aflată pe rolul judecătoreiei Chișinău, sediul Centru, judecător Dutca Ina.

9. Totodată, dat fiind faptul că, acțiunile soției autorului sesizării de a reține copilul minor al acestora pe teritoriul Republicii Moldova fără consimțământul său și contrar intereselor superioare a copilului minor, prezentau semnele constitutive a unei răpiri în sensul Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998 (în continuare – Convenția de la Haga), la data de o cerere **privind localizarea copilului minor și înapoierea de bună voie a acestuia în România**, statul său de reședință obișnuită, către Ministerul de Justiție al României (autoritatea centrală a României în sensul Convenției) în data de 12.10.2018.
10. La 23.10.2018, autoritatea centrală din România a expediat, în acest sens către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova (autoritatea centrală a Republicii Moldova, în sensul Convenției) Demersul nr. 76960/18, solicitând localizarea copilului minor și înapoierea acestuia la domiciliul său în România – statul de reședință obișnuită a copilului.
11. Având în vedere că autoritățile centrale întârziiau să soluționeze amiabil problema sesizată, autorul sesizării la data de 04.03.2019 s-a adresat cu acțiune directă în instanța de judecată cu o cerere privind dispunerea înapoierii imediate a copilului minor Dima David-Matei în țara lui de reședință obișnuită, cauza civilă nr. 2-3650/2019 – care se află la etapa de examinare a apelului.
12. La data de 06.03.2019, autorul sesizării a înaintat o cerere de suspendare a procesului nr. 12-2-63280-25092018, aflată pe rolul judecătoreiei Chișinău, sediul Centru, judecător Dutca Ina (acțiunea înaintată de Dima Natalia către Dima Gigel-Doru privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere), întemeindu-și solicitare pe prevederile art. 16 a Convenției de la Haga, potrivit căruia după ce vor fi fost informate despre deplasarea ilicită a unui copil sau despre neînapoierea sa în înțelesul art. 3, autoritățile judiciare sau administrative ale statului contractant unde copilul a fost deplasat sau reținut **nu vor mai putea statua asupra fondului dreptului privind încredințarea până când nu se va stabili că nu se află întrunite condițiile prezentei convenții pentru înapoierea copilului** sau până când o perioadă rezonabilă nu se va fi scurs fără ca o cerere pentru aplicarea convenției să se fi făcut.
13. Anexând în acest sens dovada înaintării acțiunii întemeiate pe prevederile convenției și aratând totodată că, potrivit art. 5 din aceeași Convenție, *în înțelesul acesteia: a) dreptul*

privind încredințarea include dreptul cu privire la îngrijirile cuvenite persoanei copilului și, în deosebi, acela de a hotărî asupra locului reședinței sale (cu alte cuvinte pretenția reclamantei privind stabilirea domiciliului copilului minor, afectează în mod direct dreptul de încredințare al pârâtului în sensul convenției).

14. Prin Încheiere protocolară instanța de judecată a respins demersul de suspendare a procesului, motivând *inter alia*, inclusiv și faptul că, Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova nu reglementează expres un astfel de temei de suspendare a procesului.
15. Prin urmare, reieșind din circumstanțele expuse *supra*, este evident că omisiunea legiuitorului de reglementa la art. 260, alin. (1) CPC temeiul de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din art. 16 din Convenția de la Haga, are o importanță o-relevanță deosebită în litigiul examinat de instanța de judecată, sau, după cum am indicat mai sus, însăși instanța la respingerea demersului de suspendare a procesului a invocat lipsa unui astfel de temei expres prevăzut în CPC și totodată este mai mult decât evident că omisiunea respectivă trezește suspiciuni serioase de neconstituționalitate, aceasta fiind contrară art. 8, 20 și 50, alin. (2) din Constituție.
16. Astfel, considerăm că sunt întrunite toate condițiile de ridicare a prezentei excepții de neconstituționalitate prevăzute de art. 12¹, alin. (2) CPC, și anume:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

După cum am menționat obiectul excepției îl constituie art. 260, alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova – lege organică, sub aspectul omisiunii reglementării temeiului de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din articolul 16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998.

Mai mult ca atât, în practica s-a Curtea s-a expus în nenumărate rânduri asupra constituționalității/neconstituționalității omisiunii legiuitorului de a adopta anumite reglementări (*a se vedea*: HCC nr. 19 din 03.07.2019 etc.).

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

Prezenta excepție este ridicată de Dima Gigel-Doru, care are calitatea de pârât în acțiunea inițială, cauza civilă nr. cauza civilă nr. 12-2-63280-25092018, aflată pe rolul judecătoreiei Chișinău, sediul Centru, judecător Dutca Ina.

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

După cum am menționat, însăși instanța de judecată în motivarea respingerii demersului

de suspendare a invocat lipsa unui astfel temei expres de suspendare în Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, și totodată, atâta timp cât nu există o hotărâre judecătorească definitivă în privința acțiunii privind dispunerea înapoierii copilului minor în temeiul Convenției de la Haga, este mai mult decât evident că prevederile contestate urmează a fi aplicate în examinarea cauzei civile nr. 12-2-63280-25092018, aflată pe rolul judecătoriei Chișinău, sediul Centru, judecător Dutca Ina.

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate;

Până la momentul de față prevederile art. 260, alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, sub aspectul omisiunii reglementării temeiului de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din articolul 16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998 nu au fost supuse nici unei examinări de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII:

1. După cum am mai menționat considerăm că, **omisiunea reglementării temeiului de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din articolul 16** din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980 (Convenția de la Haga), în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998 la art. 260, alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, este neconstituțională și contravine art. 8, 20 și 50, alin. (2) din Constituție.
2. Astfel, potrivit art. 16 din Convenția de la Haga, după ce vor fi fost informate despre deplasarea ilicită a unui copil sau despre neînapoierea sa în înțelesul art. 3 al Convenției, autoritățile judiciare sau administrative ale statului contractant unde copilul a fost deplasat sau reținut **nu vor mai putea statua asupra fondului dreptului privind încredințarea până când nu se va stabili că nu se află întrunite condițiile prezentei convenții pentru înapoierea copilului** sau până când o perioadă rezonabilă nu se va fi scurs fără ca o cerere pentru aplicarea Convenției să se fi făcut.
3. Totodată, potrivit art. 5 al Convenției, *în înțelesul acesteia: a) dreptul privind încredințarea include dreptul cu privire la îngrijirile convenite persoanei copilului și, îndeosebi, acela de a hotărî asupra locului reședinței sale* (cu alte cuvinte pretenția reclamantei privind stabilirea domiciliului copilului minor, afectează în mod direct dreptul de încredințare al pârâtului în sensul convenției).
4. Mai mult ca atât, potrivit Raportului explicativ al Convenției¹, prevederile art. 16 al Convenție, nu urmează a fi interpretate ca un drept discreționar al autorităților și instanțelor naționale ci ca o obligație a acestora de a nu se expune asupra încredințării (inclusiv stabilirea domiciliului copilului minor) până la soluționarea chestiunii privind înapoierea sau până la curgerea unui termen rezonabil pentru ca persoanele interesate să adreseze o cerere de înapoiere în sensul Convenției (de regulă cca 12 luni).
5. Această obligație derivă din însăși esența Convenției de la Haga, care potrivit aceluiași raport explicativ, este anume de a asigura înapoierea copilului minor în țara lui de reședință în cazul întrunirii condițiilor prevăzute de Convenție, până ca cel care reține copilul minor în statul solicitat să obțină o Hotărâre privind încredințarea în condiții favorizante sieși, față de persoana interesantă care a înaintat sau ar putea să înainteze o cerere privind înapoierea.

1. Disponibil: <https://assets.hcch.net/upload/expl28.pdf>.

6. Și prin urmare, atâta timp cât, potrivit art. 2 al Convenției de la Haga, potrivit căruia, Statele contractante iau toate măsurile corespunzătoare spre a asigura, în limitele teritoriului lor, realizarea obiectivelor convenției, în acest scop, ele urmează să recurgă la procedurile lor de urgență, Republica Moldova odată cu ratificarea convenției și-a asuma obligația de lua toate măsurile necesare și corespunzătoare pentru asigurarea realizării obiectivelor Convenției.
7. Considerăm că, **omisiunea reglementării temeiului de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din articolul 16** din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980 (Convenția de la Haga), în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998 la art. 260, alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, este în mod evident contrară art. 8, alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia, Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.
8. Mai mult ca atât, omisiunea respectivă este contrară, și prevederilor art. 20. alin. (2) din Constituție, potrivit căroră, copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.
9. Sau, pornind de la preambulul Convenției, aceasta are drept scop principal anume, protecția copilului, pe plan internațional, împotriva efectelor dăunătoare ale unei deplasări sau neînapoierei ilicite și întocmirea procedurilor în vederea garantării imediatei înapoierei a copilului în statul reședinței sale obișnuite, precum și de a asigura protecția dreptului de vizitare, **sau, protejarea interesului copilului, care este de importanță primordială în orice problemă privind încredințarea sa.**
10. Iar, interdicția statelor solicitate de a se expune asupra fondului privind încredințarea până la soluționarea chestiunii privind înapoierea sau până la curgerea unui termen rezonabil pentru ca persoanele interesate să adreseze o cerere de înapoiere în sensul Convenției (de regulă cca12 luni) reglementată de art. 16 al Convenției, urmărește anume realizarea interesului superior al copilului de a se afla în mediul său obișnuit (țara lui de reședință obișnuită), indiferent de disensiunile dintre părinți sau alte persoane autorizate privind încredințarea.
11. Astfel, încât un mecanism de realizare a acestui obiectiv al Convenției – de protejare a interesului superior al copilului de a nu fi rupt din mediul său obișnuit, este reglementarea expresă la art. 260, alin. (1) CPC, a temeiului de suspendare obligatorie a procesului rezultat de prevederile art. 16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii

internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998, reglementare, care se impune, inclusiv, reieșind din spiritul art. 50, alin. (2) din Constituție, sau după cum am menționat, omisiunea unei astfel de reglementări este contrară normei constituționale vizate.

V. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII:

1. Reieșind din circumstanțele de fapt și prevederile de drept expuse *supra*, art. 260, alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, **sub aspectul omisiunii reglementării temeiului de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din articolul 16** din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998, care contravine art. 8, 20 și 50, alin. (2) din Constituție, prin prezenta, în temeiul art. 135 din Constituție, art. 4 din Codul Jurisdicției Constituționale și art. 4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională,

SOLICITĂM:

- 1) Primirea și examinarea prezentei sesizări;
- 2) Efectuarea controlului constituționalității asupra art. 260, alin. (1) din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova, sub aspectul omisiunii reglementării temeiului de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din articolul 16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998, care contravine art. 8, 20 și 50, alin. (2) din Constituție;
- 3) Admiterea sesizării și declararea ca fiind neconstituțională omisiunea legiuitorului de a reglementa la art. 260, alin. (1) din Codul de procedură civilă - temeiul de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din articolul 16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr. 1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.07.1998, cu dispunerea ca până la operarea modificărilor corespunzătoare, să se aplice direct prevederile art. 16 a Convenției în vederea suspendării obligatorii a procesului.

VI. LISTA DOCUMENTELOR:

1. Copia Cărții de identitate – autorul sesizării;
2. Copia Cererii de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasării pensiei de întreținere;
3. Copia Cererii privind localizarea și înapoierea copilului minor;
4. Copia Cererii de chemare în judecată privind dispunerea înapoierii copilului minor;
5. Copia Cererii de apel privind dispunerea înapoierii copilului minor;
6. Copia Demersului privind suspendarea procesului în privința stabilirii domiciliului copilului minor.

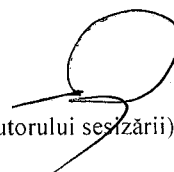
VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA:

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: **mun. Chișinău**

Data: **29 octombrie 2019**

(Semnătura autorului sesizării)

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop at the top and a few horizontal strokes below it.

ÎNCHEIERE

05 noiembrie 2019

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța de judecată compusă din

Președintele ședinței, judecătorul - Ina Dutca

Grefier

- Olga Timuș

examinând, cererea reprezentantului pârâtului Dima Gigel-Doru, avocatul Coban Igor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată în cadrul examinării cauzei la cererea de chemare în judecată depusă de Dima Natalia împotriva lui Dima Gigel-Doru cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și la acțiunea reconvențională a lui Dima Gigel-Doru împotriva Nataliei Dima cu privire la determinarea domiciliului copilului minor

c o n s t a ț ă:

1. La data de 21 septembrie 2018, Dima Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dima Gigel-Doru cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.
2. Ulterior pârâtul Dima Gigel-Doru s-a adresat cu acțiune reconvențională împotriva Nataliei Dima cu privire la determinarea domiciliului copilului minor Dima David-Matei cu tatăl său, care a fost primită de instanța de judecată pentru examinare cu cererea inițială, la data de 20 mai 2019.
3. În ședința de judecată din 31 octombrie 2019, reprezentantul pârâtului Dima Gigel-Doru, avocatul Coban Igor a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea declarării neconstituțională art.260 alin.(1) CPC, sub aspectul omisiunii reglementării temeiurilor de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din art.16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr.1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru R.Moldova din 01.07.1998.
4. În motivarea cererii cu privire la excepția de neconstituționalitate a indicat că, între Dima Natalia, cetățeană a României și Dima Gigel-Doru, cetățean român, a fost încheiată căsătoria la data de 21.06.2014 în mun.București, sectorul 5, România. Din căsătorie a rezultat copilul minor Dima David-Matei, născut la 08.09.2014.
5. La data de 28 iulie 2018 soții Dima Gigel-Doru și Dima Natalia împreună cu copilul său minor au plecat în vacanță în Chișinău, R.Moldova, urmând peste 7-10 zile să revină în București, însă soția a refuzat să se întoarcă.
6. La data de 21.09.2018 Dima Natalia a depus acțiune în instanța de judecată împotriva soțului său cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor cu ea și încasarea pensiei de întreținere.
7. Menționează reprezentantul pârâtului că, acțiunile soției pârâtului prezintă semnele infracțiunii a unei răpiri în sensul Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr.1980 din 25.1980, în vigoare pentru Moldova din 01.07.1998, din care considerente a depus cerere privind localizarea copilului minor și înapoierea de bună voie a acestuia în România.

8. Ulterior a depus acțiune în judecată privind dispunerea înapoierii imediate a copilului minor în țara lui de reședință, care în prezent se află la etapa de examinare în ordine de apel.
9. Tot odată a solicitat instanței suspendarea prezentului proces cu privire la desfacerea căsătoriei și determinarea domiciliului copilului minor, cererea fiind respinsă, de instanța de judecată, în formă protocolară, inclusiv și pe motivul că Codul de Procedură Civilă al R.Moldova nu reglementează obligația instanței de a suspenda procesul pe acest temei.
10. Solicită admiterea cererii cu privire la excepția de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea declarării neconstituționale a art.260 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă al R.Moldova, sub aspectul omisiunii reglementării temeiurilor de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din art.16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr.1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru R.Moldova din 01.07.1998.
11. Reclamanta Dima Natalia și reprezentantul acesteia, avocatul Pașcan Octavian, în ședința de judecată au obiectat împotriva admiterii cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, invocând prevederile art.12¹ CPC, menționând că de către reprezentantul pârâtului se invocă omisiunea legislatorului dar nu se invocă neconstituționalitatea. În acest sens consideră că nu sunt întrunite prevederile art.12¹ CPC. La fel au menționat că art.260 CPC este suplinit cu o altă normă care dă răspuns la întrebările care nu sunt clare pentru reprezentantul reclamatului, și în cazul dacă prin tratatul internațional la care R.Moldova este parte sunt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a R.Moldova, se aplică normele tratatului internațional. Solicită respingerea cererii, deoarece nu întrunește condițiile prevăzute de art.12¹ CPC.
12. Audiind părțile, studiind materialele dosarului, analizând argumentele întru susținerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră că cererea cu privire la excepția de neconstituționalitate urmează a fi admisă din următoarele considerente.
13. În conformitate cu art.12/1 CPC, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.
14. Potrivit Hotărârii Curții Constituționale RM nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare din părți sau reprezentantului acesteia, precum și de către instanța de judecată, din oficiu.
15. În conformitate cu § 76 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.
16. În temeiul §§ 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016

pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legiuitorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

17. Dispozițiile §§ 82-83 din aceeași hotărâre prevăd că, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre terioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
18. Astfel, examinând condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată concluzionează că respectivele condiții la caz sunt întrunite - motive din care cererea reprezentantului pârâtului/reclamantului Dima Gigel-Doru, avocatul Coban Igor, urmează a fi admisă.
19. În același context, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră necesar de a suspenda procesul din următoarele considerente.
20. În conformitate cu dispozițiile normei procesuale statuate de art. 12 CPC, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.
21. Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a cauzei sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă.
22. În temeiul § 81 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție. *Potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, printr-o încheiere, suspendarea procesului.*
23. Această condiție rezultă și din prevederile art. 260 alin. (1) lit. e) CPC care indică că, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.
24. Instanța reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate la caz este procesual reglementată, necesară pentru a nu admite o atingere a termenului rezonabil de judecare a cauzei.
25. Pe cale de consecință, pornind de la constatarea faptului că, condițiile legale pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate sunt pe deplin întrunite, respectiv - obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit.a) din Constituție - fiind o lege organică, prevederile contestate urmează a fi aplicate la

soluționarea cauzei, iar Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, sub aspectul omisiunii reglementării acestora, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de către reprezentantul pârâtului Dima Gigel-Doru, avocatul Coban Igor.

26. In conformitate cu prevederile art.art.269-270 Cod de Procedură Civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată

d i s p u n e:

Se admite cererea reprezentantului pârâtului Dima Gigel-Doru, avocatul Igor Coban privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea declarării neconstituționale a art.260 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă al R.Moldova, sub aspectul omisiunii reglementării temeiurilor de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din art.16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr.1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru R.Moldova din 01.07.1998.

Se expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea reprezentantului pârâtului, avocatul Igor Coban privind excepția de neconstituționalitate întru verificarea constituționalității art.260 al.(1) CPC, sub aspectul omisiunii reglementării temeiurilor de suspendare obligatorie a procesului care rezultă din art.16 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii nr.1980 din 25.10.1980, în vigoare pentru R.Moldova din 01.07.1998.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ina Dutca